

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 144, folketingsåret 2002-03 (se Folketings-tidende 2002-03, forhandlingerne side 9225, tillæg A side 6649 og 6651 og tillæg B side 2043).

Vi oplever i øjeblikket en markant stigning i ledigheden blandt akademikere, især de nyuddannede. Ledigheden er den højeste siden 1997, og der kan let gå nogle år, før denne udvikling vender. Det betyder, at generationer af nyuddannede akademikere må gå arbejdsløse, samtidig med at virksomhederne har brug for ny viden.

Arbejdsmarkedsstyrelsen har undersøgt det akademiske arbejdsmarked. Det er sket efter aftale med Landsarbejdsrådet, og resultaterne heraf findes i rapporten »Analyse af akademikernes arbejdsmarked«, der er udarbejdet af PLS Rambøll Management i samarbejde med et forskerpanel, AC og Videnskabsministeriet. Rapporten blev præsenteret for Beskæftigelsesrådet den 23. oktober 2003.

Af denne rapport fremgår, at der i år 2010 stort set vil være et underskud af akademisk arbejdskraft på de fleste områder, bortset fra visse dele af de humanistiske områder. Vi risikerer derfor, at en stor del af de nyuddannede akademikere mister kompetence (indtil år 2010), hvilket er et tab for samfundet.

Samtidig har samfundet et ønske om, at dansk erhvervsliv får tilført øget viden som led i en omstilling til den globale vidensøkonomi. At øge innovationen blandt danske virksomheder er en af regeringens målsætninger, men der er fortsat mange virksomheder, hvor der ikke er højtuddannede medarbejdere ansat.

En isbryderordning, hvor ledige akademikere får mulighed for at arbejde i små og mellemstore virksomheder, kan sætte en positiv udvikling i gang, så akademikerledigheden nedbringes, samtidig med at virksomhederne får et væsentligt kompetenceløft. Rapporten »Analyse af akademikernes arbejdsmarked« konkluderer bl.a., at næsten halvdelen af væksten i efterspørgslen af akademikere er sket i virksomheder, der ansætter den første akademiker og i nye virksomheder. Det konkluderes videre, at virksomheder, som ellers ikke har tradition for at ansætte en aka-

demiker, bliver bedre til at udvikle nye produkter, hvis bare de har en enkelt akademiker ansat.

Indførelsen af en isbryderordning efter nogle tilsvarende principper som i den meget succesfulde isbryderordning, som eksisterede i 1994 og 1995, er da også en af de hovedanbefalinger, som gives i rapporten »Analyse af akademikernes arbejdsmarked«.

Isbryderordningen for akademikere, der fungerede i 1994 og 1995, gav nemlig meget positive erfaringer, hvilket blev dokumenteret af den efterfølgende evalueringsrapport, som Erhvervsfremmestyrelsen udarbejdede i 1997. Ordningen medførte, at to tredjedele af de deltagende virksomheder for første gang fik ansat en højtuddannet, og kun i ganske få tilfælde levede ordningen ikke op til forventningerne hos enten isbrydere eller virksomheder. To tredjedele af isbryderne fik fast eller midlertidigt job i virksomheden efter ordningens udløb. I alt 1.700 virksomheder fik gennem ordningen ansat en højtuddannet.

Rapporten »Analyse af akademikernes arbejdsmarked« anbefaler,

- at der udarbejdes særligt udformede støtteordninger for akademikere,
- at nye støtteordninger skal målrettes grundigt mod udvalgte uddannelsesgrupper f.eks. humanister,
- at målgruppen er små og mellemstore virksomheder, og
- at kendskabet til akademikernes kompetencer bør øges blandt de virksomheder, der i dag ikke beskæftiger akademikere.

På baggrund af tidligere erfaringer og på baggrund af ovennævnte rapport er der således meget, der taler for at etablere en egentlig isbryderordning, der både er effektiv og samtidig ikke dyrere end de udgifter, det offentlige har til arbejdsløshedsdagpenge og aktivering af ledige.

I forbindelse med etablering af en sådan isbryderordning skal der tages hensyn til, om isbryderne risikerer at fortrænge andre medarbejdergrupper. Dette er særligt aktuelt i forhold til visse grupper af it-medarbejdere, hvorfor det bør overvejes at inkludere disse i isbryderordningen.